

58η Σύνοδος της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών

Γενεύη 18 Μαρτίου - 26 Απριλίου 2002

της Ιωάννας Μαγγανάρα*

Χαρακτηριστικά της 58ης Συνόδου της ΕΑΔ

Η 58^η Σύνοδος της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΑΔ) χαρακτηρίστηκε από το θέμα της κρίσης στην Μέση Ανατολή, το οποίο μονοπόλησε κατά πολύ το χρόνο της Επιτροπής, την επιβάρυνε με επιπλέον φόρτο εργασίας και οδήγησε στη σύγκληση ειδικής συνεδρίασης για το Παλαιστινιακό, η οποία υιοθέτησε πρόταση της Υπάτου Αρμοστού Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. Μαίρη Ρόμπινσον για μετάβαση στο Ισραήλ ειδικής αποστολής προκειμένου να ενημερωθεί η ΕΑΔ για τις εξελίξεις στην Ισραηλο-Παλαιστινιακή κρίση. Λόγω όμως προσκομμάτων που προέβαλε η ισραηλινή πλευρά, η ειδική αποστολή δεν μπόρεσε να πραγματοποιηθεί και έτσι υιοθετήθηκε από την ολομέλεια της ΕΑΔ απόφαση Πακιστανικής πρωτοβουλίας που εξουσιοδοτούσε την Ύπατο Αρμοστή να συντάξει έκθεση για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα κατεχόμενα από τα στοιχεία που διαθέτουν οι ευρισκόμενοι στην περιοχή Διεθνείς Οργανισμοί.

Κατά την υποβολή της έκθεσης της κ. Ρόμπινσον υιοθετήθηκε νέα απόφαση, Πακιστανικής πρωτοβουλίας, στην οποία η ΕΕ επέφερε τροπολογίες, και η οποία δέχεται πρόταση της κ. Ρόμπινσον για τη διεξαγωγή εμπειριστατωμένης έρευνας σχετικά με καταγγεληθείσες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Συγχρόνως αναφέρεται ότι η ΕΑΔ θα συνεχίσει την εξέταση του θέματος, υπό το φως περαιτέρω εξελίξεων στα κατεχόμενα.

Η 58^η Σύνοδος χαρακτηρίστηκε και από την εφαρμογή νέων κανόνων, όσον αφορά τον οικονομικό προϋπολογισμό των Ηνωμένων Εθνών, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα να περικοπεί σημαντικός χρόνος συναντήσεων της ΕΑΔ.

Τούτο επέβαλε σοβαρούς περιορισμούς στο ρόλο των ειδικών εισηγητών, των εθνικών θεσμών, αλλά και των κρατών, τόσο των μελών, όσο και των παρατηρητών.

Η Σύνοδος αυτή χαρακτηρίστηκε και από τη διεύρυνση της αντιπαράθεσης Βορρά-Νότου, σε βαθμό που έθεσε υπό αμφισβήτηση όλο το σύστημα της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αυτή όμως είναι μια διαδικασία που έχει ξεκινήσει εδώ και αρκετά χρόνια.

Από το 1980 και έπειτα η Επιτροπή ξεκίνησε τη θεσμοθέτηση ενός εντυπωσιακού συστήματος μηχανι-

σμών παρακολούθησης της κατάστασης των ΑΔ σε χώρες, αλλά και κατά θέματα.

Σχεδόν κάθε χρόνο εδημιουργούνται επιπρόσθετες ειδικές διαδικασίες, με τελευταίες αυτές για την παρακολούθηση της εφαρμογής των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων.

Όμως τα τελευταία χρόνια, όπως ήδη αναφέραμε, η τάση αυτή έχει αρχίσει να αλλάζει. Η ικανότητα της Επιτροπής να παρεμβαίνει έχει περιορισθεί.

Το 1993 στην Παγκόσμια Διάσκεψη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων όλες οι χώρες δεσμεύτηκαν να ενδυναμώσουν τους ειδικούς μηχανισμούς της Επιτροπής. Μερικά χρόνια αργότερα Ειδικοί Εισηγητές υπέστησαν προσωπικές επιθέσεις από χώρες μέλη. Το 1993 δημιουργήθηκε ο θεσμός του Υπάτου Αρμοστού Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Η κ. Μαίρη Ρόμπινσον δεύτερη κάτοχος της θέσης αυτής, πήρε πολλές πρωτοβουλίες, αλλά έγινε στόχος πολλών κυβερνήσεων από όλες τις γεωγραφικές περιοχές. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 1980-1990 πολλές ΜΚΟ έπαιξαν βασικό ρόλο στην Επιτροπή. Σήμερα η συμβολή τους αμφισβητείται από πολλά κράτη.

Συμπερασματικά, τα τελευταία χρόνια οι σύνοδοι της ΕΑΔ έχουν γίνει βαθμιαία πιο δύσκολες. Οι περισσότερες αρνητικές πρωτοβουλίες προέρχονται από μια άτυπη ομάδα κρατών, στην οποία ένας αριθμός σκληροπυρηνικών, πολύ καλά συντονισμένων, παίζει ηγετικό ρόλο, όπως η Κούβα, το Πακιστάν, η Ινδία, το Ιράν, η Μαλαισία, η Ινδονησία, η Συρία και η Κίνα. Αυτό δεν είναι περίεργο. Πολλά αναπτυσσόμενα κράτη προσπάθησαν ανεπιτυχώς να θέσουν το θέμα του άνισου διεθνούς οικονομικού συστήματος σε φόρα οικονομικά, αλλά και εμπορίου καθώς και σε σχετικές Διασκέψεις. Αλλά δεν εισακούστηκαν όμως. Γι' αυτό τώρα προσπαθούν να εισαγάγουν τα θέματα αυτά σε αλλά φόρα, όπως η ΕΑΔ.

Έτσι θέτουν υπό αμφισβήτηση το θέμα της ενδυνάμωσης του διεθνούς συστήματος ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αρνούνται να γίνουν στόχος κριτικής, ενώ οι πλούσιες χώρες οι οποίες διατείνονται ότι σέβονται τα ΑΔ αρνούνται να θέσουν υπό αμφισβήτηση το διεθνές οικονομικό σύστημα, το οποίο γι' αυτούς αποτελεί την απαρχή σοβαρών παραβιάσεων ΑΔ.

* Η κ. Ιωάννα Μαγγανάρα είναι Πρεσβευτής Σύμβουλος στο Υπουργείο Εξωτερικών, μέλος του Δ.Σ. του Συνδέσμου για τα Δικαιώματα της Γυναίκας.

Οι αρνητικές πρωτοβουλίες έχουν πάρει διάφορες μορφές έχει π.χ. προταθεί η μείωση του χρόνου διάρκειας της Επιτροπής. Ολοένα και περισσότερες αντιπροσωπικές αναπτυσσόμενων επιβεβαιώνουν τις αρχές της εθνικής κυριαρχίας και μη επέμβασης, προσθέτοντας σε πολλές αποφάσεις τη φράση «σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία». Παραλείπουν όμως να προσδιορίσουν ότι αυτοί οι εθνικοί νόμοι πρέπει να είναι σύμφωνοι με τις διεθνείς τους υποχρεώσεις. Μια άλλη τακτική είναι ο πολλαπλασιασμός αποφάσεων που δεν έχουν σχέση με τα ΑΔ, σε διάφορα θέματα.

Ο αριθμός όμως των χωρών που εξετάζει η Επιτροπή βαίνει συνεχώς μειούμενος. Από το 1998 κατέστη αδύνατο να προστεθούν νέες χώρες στον κατάλογο των αποφάσεων της Επιτροπής, και αυτό γιατί αρκετές χώρες με πολύ κακό μητρώο ΑΔ κατόρθωσαν να εκλεγούν στην ΕΑΔ.

Κατά την 58^η Σύνοδο της ΕΑΔ η διεύρυνση της αντιπαράθεσης Βορρά-Νότου εκφράστηκε ιδιαίτερα ως προς τις αποφάσεις για την κατάσταση των ΑΔ σε χώρες. Είναι η πρώτη φορά που η μη λήψη απόφασης (no action motion) προτείνεται για χώρες εκτός της Κίνας (Ζιμπάμπουε, Κούβα), αλλά και για θεματικές αποφάσεις (Προαιρετικό πρωτόκολλο στην Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων).

Η χρήση της μη λήψης απόφασης είναι αντίθετη προς την εντολή της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων να εξετάζει θέματα παραβιάσεων ΑΔ και βασικών ελευθεριών σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου.

Όπως εξελίχθηκε τα τελευταία 25 χρόνια η ΕΑΔ έχει αρμοδιότητα να παρακολουθεί την κατάσταση ΑΔ σε οποιαδήποτε χώρα, να προσδιορίζει τομείς που δημιουργούν ανησυχία και να κάνει συστάσεις για το πώς οι χώρες μπορούν να συμμορφωθούν καλύτερα με το διεθνές δίκαιο.

Στην ΕΑΔ κατατίθενται συγκεκριμένες αποφάσεις για παραβιάσεις ΑΔ. Ορισμένες υιοθετούνται, άλλες απορρίπτονται. Όλες πάντως πρέπει να κρίνονται με βάση την αξία τους και να ψηφίζονται ανάλογα.

Αρκετές όμως χώρες βρίσκουν καταφύγιο στο άρθρο 65(2) των διαδικαστικών κανόνων των λειτουργικών επιτροπών του ECOSOC, σύμφωνα με το οποίο μια πρόταση για υιοθέτηση δράσης σχετικά με μια απόφαση έχει προτεραιότητα έναντι αυτής της απόφασης. Η διαδικασία αυτή χρησιμοποιείται όταν υποβάλλονται περισσότερες από μία αποφάσεις πάνω στο ίδιο θέμα ή όταν κατατίθενται τροπολογίες σε ένα υφιστάμενο κείμενο

Η μη λήψη απόφασης παρακάμπτει τις κανονικές διαδικασίες της επιτροπής, με αποτέλεσμα να την εμποδίζει να συζητήσει την ουσία μιας απόφασης. Η διαδικασία αυτή έρχεται σε αντίθεση με τις αρχές της διαφάνειας, της μη επιλεκτικότητας και της ελευθερίας έκφρασης. Επιπλέον η μη λήψη απόφασης υποσκάπτει την αποτελεσματικότητα, την ακεραιότητα και την αξιοπιστία της Επιτροπής.

Η ΕΑΔ είναι πολιτικό και όχι νομικό όργανο. Αποτελείται από κράτη με διαφορετική δύναμη. Παραδοσιακά, η επιτυχία της μη λήψης απόφασης σχετι-

κά με την Κίνα αποδιδόταν στη θέση της χώρας αυτής στον κόσμο και στο ότι αυτή αποτελεί περιφερειακή δύναμη. Το Πεκίνο διαθέτει οικονομική, πολιτική και στρατιωτική επιρροή πάνω σε ένα αριθμό χωρών και τη χρησιμοποιεί προκειμένου ν' αποφύγει εξέταση της κατάστασης των ΑΔ στη χώρα του.

Η Ζιμπάμπουε όμως δεν διαθέτει αυτή την επιρροή. Αλλά οι αναπτυσσόμενες χώρες που έχουν τις ίδιες απόψεις για τα θέματα αυτά φαίνεται ότι συνειδητοποίησαν ότι οι αριθμοί που διαθέτουν στην ΕΑΔ τους δίνουν τη δυνατότητα επιτυχίας της διαδικασίας αυτής και για άλλες χώρες, εκτός της Κίνας.

Εκτός της μη λήψης απόφασης χρησιμοποιήθηκε και μια νέα, πρωτότυπη διαδικασία κατά την 58^η Σύνοδο. Δηλώσεις περί μη σωστής απεικόνισης της ψήφου, λόγω τεχνικών προβλημάτων με το ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής των ψήφων.

Αποφάσεις για την κατάσταση ΑΔ σε χώρες

Η απόφαση για τη Ζιμπάμπουε πρωτοβουλίας της ΕΕ ήταν ένα κείμενο ισορροπημένο, που προσπαθούσε να δώσει μια συμμετρική απάντηση σε μια όλο και περισσότερο αβέβαιη κατάσταση των ΑΔ στη χώρα αυτή. Το σχέδιο συμπεριελάμβανε μια παράγραφο του προοιμίου η οποία σημείωνε τη σημασία μιας σωστής, δίκαιης και βιώσιμης αγροτικής μεταρρύθμισης.

Η Αφρικανική ομάδα κατηγορήσε το κείμενο ότι περιείχε πολιτικά κίνητρα και αντικατόπτριζε την επιλεκτικότητα της ΕΑΔ. Επιπλέον, αναφερόταν σε θέματα που δεν είχαν σχέση με τα ΑΔ, όπως η αγροτική μεταρρύθμιση που είναι πολιτικό θέμα. Η απόφαση σύμφωνα με την αφρικανική ομάδα, αποτελούσε εμπόδιο για διάλογο για την κατάσταση των ΑΔ στη Ζιμπάμπουε, και γ' αυτό έκανε πρόταση για μη λήψη απόφασης (no action motion).

Η Κίνα υποστήριξε την πρόταση, όπως και η Κούβα, η Συρία, η Λιβύη και η Αλγερία. Ο Καναδάς, το Μεξικό και η Ισπανία, ως εκπρόσωπος της ΕΕ, αντιτάχθηκαν στη πρόταση.

Η πρόταση για μη λήψη απόφασης υιοθετήθηκε με 26 ψήφους υπέρ, 24 κατά και 3 αποχές.

Μόνο η Ιαπωνία και η Κορέα, από την Ασιατική ομάδα, αντιτάχθηκαν στην πρόταση, όπως και το Γκουάτεμαλα (χώρες της λατινικής Αμερικής), με εξαίρεση τη Βενεζουέλα και την Βραζιλία που έκαναν αποχή. Η Ρωσία υπεστήριξε τη μη λήψη απόφασης.

Η απόφαση για την Κούβα, την οποία φέτος προώθησαν ορισμένες χώρες της Λατινικής Αμερικής, με επικεφαλής την Ουρουγουάη, ζητούσε από την Ύπατο Αρμοστή ΑΔ να στείλει ένα εκπρόσωπό της στην Κούβα προκειμένου να συνεργασθεί με την κυβέρνηση για την εφαρμογή της απόφασης αυτής.

Η πρόταση για μη λήψη απόφασης την οποία κατέθεσε η Κίνα απορρίφθηκε με 23 ψήφους υπέρ, 24 κατά και 6 αποχές (Βραζιλία, Ξενεγάλη, Σιέρα Λεόνε, Ουγκάντα, Αρμενία, Κονγκό).

Μετά την ψηφοφορία το Κονγκό προσπάθησε, υποστηρίζοντας ότι η ψήφος του δεν είχε απεικονισθεί σωστά, να επιτύχει επανάληψη της ψηφοφορίας, χωρίς επιτυχία.

Η απόφαση υιοθετήθηκε με 23 ψήφους υπέρ, (συμπεριλαμβανομένης της Ρωσίας), 21 κατά και 9 αποχές.

Η Αφρικανική ομάδα προώθησε απόφαση για τη Ισημερινή Γουινέα, η οποία ζητούσε τερματισμό της εντολής του Ειδικού Εκπροσώπου για την κατάσταση των ΑΔ στη χώρα αυτή. Επιπλέον, μετέθετε το κέντρο βάρους από τα ΑΔ στην τεχνική βοήθεια.

Η ΕΕ κατέθεσε τροπολογία, με την οποία ζητούσε την αντικατάσταση του Ειδικού Εκπροσώπου από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα, για να παρακολουθεί την παροχή τεχνικής βοήθειας και να διατηρεί διάλογο με την κυβέρνηση της Ισημερινής Γουινέας όσον αφορά τις πολιτικές ΑΔ που εφαρμόζει.

Η τροπολογία τέθηκε σε ψηφοφορία και απορρίφθηκε. Μετά την απόρριψη των τροπολογιών, η ΕΕ και οι περισσότερες από τις χώρες της Λατινικής Αμερικής έκαναν αποχή επί του σχεδίου, ενώ το Μεξικό ψήφισε εναντίον και 32 χώρες ψήφισαν υπέρ.

Το σχέδιο υιοθετήθηκε.

Η ΕΕ προώθησε απόφαση για την κατάσταση των ΑΔ στο Σουδάν, η οποία ανανεώνει τη θητεία του Ειδικού Εισηγητή για την κατάσταση των ΑΔ στη χώρα αυτή για ένα ακόμα χρόνο. Η Αφρικανική ομάδα χαρακτήρισε την απόφαση ξεπερασμένη.

Η απόφαση αυτή υιοθετήθηκε με 25 ψήφους υπέρ, 24 κατά και 4 αποχές (συμπεριλαμβανομένης της Ν. Αφρικής).

Η ΕΕ προώθησε επίσης απόφαση για την κατάσταση των ΑΔ στην Τσετσενία.

Η απόφαση απορρίφθηκε με 15 ψήφους υπέρ, 16 κατά και 22 αποχές. Καμία ισλαμική χώρα δεν υπερψήφισε την απόφαση. Η πλειοψηφία έκανε αποχή, ενώ η Ινδονησία, η Νιγηρία και η Συρία ψήφισαν κατά.

Απόφαση πρωτοβουλίας ΕΕ για το Ιράκ. Υιοθετήθηκε με 28 ψήφους υπέρ, 4 κατά και 21 αποχές (συμπεριλαμβανομένης της Ρωσίας).

Απόφαση πρωτοβουλίας της ΕΕ για το Ιράν απορρίφθηκε με 19 ψήφους υπέρ, 20 κατά (συμπεριλαμβανομένης της Ρωσίας) και 14 αποχές.

Το Πακιστάν, μιλώντας εκ μέρους της Ισλαμικής Διάσκεψης, επέκρινε την πρακτική που παγίως ακολουθεί ομάδα αναπτυσσόμενων χωρών να επιδιώκει την καταδίκη ισλαμικών αναπτυσσόμενων χωρών που εφαρμόζουν διαφορετικό τρόπο ανάπτυξης. Σημειώνεται ότι είναι η πρώτη φορά ύστερα από 19 συνεχή χρόνια που δεν υιοθετείται καταδικαστική απόφαση για το Ιράν από την ΕΑΔ.

Τέλος, υιοθετήθηκε, χωρίς ψηφοφορία, **απόφαση για τμήματα της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, πρωτοβουλίας της ΕΕ.** Ο εκπρόσωπος της Βοσνίας/Ερζεγοβίνης εξέφρασε ικανοποίηση για το περιεχόμενό της, ενώ ο εκπρόσωπος της ΟΔ Γιουγκοσλαβίας τη χαρακτήρισε ισορροπημένη και εξέφρασε την ελπίδα ότι έως την επόμενη σύνοδο της ΕΑΔ δεν θα υπάρχει πλέον ανάγκη για

ανανέωση της εντολής του Ειδικού Εκπροσώπου.

Επίσης υιοθετήθηκε, χωρίς ψήφο, **απόφαση για το Κονγκό, πρωτοβουλίας της ΕΕ.**

Τέλος, σημειώνουμε ότι με πρόταση του προέδρου της ΕΑΔ υιοθετήθηκε χωρίς ψηφοφορία η καθιερωμένη **απόφαση (decision) για την Κύπρο**, με την οποία διατηρείται το θέμα στην ημερησία διάταξη της επομένης ΕΑΔ και επιβεβαιώνεται το περιεχόμενο προηγούμενων αποφάσεων.

Θεματικές αποφάσεις

Η διάσταση Βορρά-Νότου είχε επιπτώσεις και στις θεματικές αποφάσεις, με σημαντικότερο γεγονός τη de facto διάσπαση της επιτευχθείσης στο Durban ομοφωνίας, όσον αφορά απόφαση για το φυλετισμό που προώθησε η Αφρικανική ομάδα.

Θα αναφερθώ αναλυτικότερα στις θεματικές αποφάσεις, ξεκινώντας από το σημείο 10 της ημερησίας διάταξης της 58^{ης} Συνόδου της ΕΑΔ, που αφορά τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, και θα αναλύσω ορισμένες από αυτές που παρουσιάζουν ειδικότερο ενδιαφέρον.

Σημείο 10 ημερησίας διάταξης: οικονομικά, κοινωνικά, πολιτιστικά δικαιώματα.

Χαρακτηριστικό του σημείου 10 αποτελεί η συνεχής αύξηση του αριθμού των αποφάσεων με πρωτοβουλία των αναπτυσσόμενων χωρών, αλλά και της Δύσης. Φέτος υιοθετήθηκαν δύο νέες αποφάσεις για το δικαίωμα στην υγεία και για τα πολιτιστικά δικαιώματα.

Απόφαση γερμανικής πρωτοβουλίας με τίτλο «Επαρκής στέγαση ως στοιχείο του δικαιώματος σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο διαβίωσης». Την απόφαση συγκυδεμόνευσε η Ελλάδα, καθώς και άλλοι εταίροι.

Μεταξύ των νέων στοιχείων της απόφασης ήταν παράγραφος που αφορούσε τη Διάσκεψη του Durban, η οποία ζητούσε τη προώθηση της πρόσβασης ατόμων ή και ομάδων ατόμων που είναι ή μπορεί να γίνουν θύματα φυλετικών διακρίσεων σε επαρκή στέγαση (παράγραφος 100 Προγράμματος Durban). Η παράγραφος αυτή, υπό την πίεση της ΕΕ και γενικότερα της Δύσης, απαλείφθηκε από το κείμενο.

Σημειώνουμε ότι ο Ειδικός Εισηγητής για το δικαίωμα επαρκούς στέγασης, εξεδήλωσε την πρόθεσή του να καταθέσει την έκθεση από την επίσκεψή του στα κατεχόμενα υπό το σημείο 8 της ημερησίας διάταξης (δικαίωμα στην αυτοδιάθεση). Τούτο όμως αντιβαίνει στην πρακτική που ακολουθείται μέχρι σήμερα όσον αφορά τις επισκέψεις Ειδικών Εισηγητών.

Κατά τη συζήτηση που έγινε στα πλαίσια της ΕΕ για το θέμα υπήρξε διάσπαση απόψεων. Ορισμένοι από τους εταίρους τάχθηκαν υπέρ της υποβολής ξεχωριστής Έκθεσης στο σημείο 8, γιατί η κατάσταση είναι ειδική και δεν δημιουργεί προηγούμενο, ενώ άλλοι τάχθηκαν κατά, με το επιχείρημα ότι θα δημιουργήσει προηγούμενο και ότι οι χώρες θα φοβούνται να συνεργάζονται με τους Ειδικούς Εισηγητές.

Σημειώνουμε ότι την επίσκεψή του στο Ισραήλ και τα κατεχόμενα πραγματοποίησε Ειδικός Εισηγητής με βάση απόφαση της Ειδικής Συνόδου της ΕΑΔ για τα ΑΔ στην Παλαιστίνη, που έγινε στις 19 Οκτωβρίου 2000. Το Ισραήλ αρνήθηκε να τον προσκαλέσει. Τούτο όμως έπραξε το Πανεπιστήμιο Ben Gurion και το Νομικό Κέντρο για τα δικαιώματα των αραβικών μειονοτήτων. Έτσι ο Ειδικός Εισηγητής επισκέφθηκε το Ισραήλ και τα κατεχόμενα, τον Ιανουάριο του 2002. Ο Ειδικός Εισηγητής ενημέρωσε το Μόνιμο Αντιπρόσωπο του Ισραήλ στα Ηνωμένα Έθνη, στη Γενεύη, με ένα γράμμα τον Ιανουάριο του 2002, ότι είχε σκοπό να χρησιμοποιήσει την επίσκεψή του για να συλλέξει πληροφορίες, προκειμένου να συντάξει την έκθεση που του ζητούσε η απόφαση της Ειδικής Συνόδου της ΕΑΔ. Τελικώς ο Ειδικός Εισηγητής κατέθεσε την έκθεσή του μόνο στο Σημείο 10.

Η απόφαση υιοθετήθηκε χωρίς ψηφοφορία.

Η απόφαση αυτή επικεντρώνεται στο έργο του Ειδικού Εισηγητή για επαρκή στέγαση και επιδιώκεται μεταξύ άλλων η συνεργασία με άλλους ειδικούς εισηγητές, εκπροσώπους και εμπειρογνώμονες των Ηνωμένων Εθνών προκειμένου να δοθεί ειδικότερη έμφαση σε πρακτικές λύσεις σχετικά με την εφαρμογή των δικαιωμάτων που αφορούν την εντολή του, με βάση πληροφόρηση σχετικά με καλές πρακτικές προερχόμενες από κυβερνήσεις, οργανισμούς του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών και ΜΚΟ. Επίσης ζητείται από τον ειδικό εισηγητή να εξετάσει τη σύνδεση του δικαιώματος της επαρκούς στέγασης με άλλα ανθρώπινα δικαιώματα και από τα κράτη να εφαρμόσουν το δικαίωμα αυτό και να συνεργασθούν με τον ειδικό εισηγητή.

Απόφαση πρωτοβουλίας της Πορτογαλίας για το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Την απόφαση αυτή συγκαταστάθηκε η Ελλάδα, όπως και άλλοι εταίροι. Η απόφαση αυτή είχε ως νέα στοιχεία την αναφορά: α) στη συζήτηση για τη βία στα σχολεία που έλαβε χώρα στα πλαίσια της επιτροπής για τα δικαιώματα του παιδιού, β) στο Durban, σχετικά με την υιοθέτηση και εφαρμογή νόμων για την πρόληψη των διακρίσεων στην εκπαίδευση, γ) στη διεύρυνση της βασικής εκπαίδευσης καλής ποιότητας και την υποστήριξη εθνικών προγραμμάτων αναλφαβητισμού.

Σημειώνουμε ότι η αναφορά στο Durban, μετά από πίεση της ΕΕ τροποποιήθηκε, έτσι ώστε να περιλάβει όλα τα κριτήρια διάκρισης, όπως περιέχονται στην Παγκόσμια Διακήρυξη Α.Δ. Η απόφαση αυτή ζητάει από όλα τα κράτη να εφαρμόσουν το δικαίωμα στην εκπαίδευση και να εξασφαλίσουν ότι αυτό το δικαίωμα αναγνωρίζεται και υλοποιείται χωρίς καμία διάκριση οποιασδήποτε μορφής. Επίσης να λάβουν όλα τα απαραίτητα μέτρα, προκειμένου να εξαλειφθούν όλα τα εμπόδια ουσιαστικής πρόσβασης στην εκπαίδευση, καθώς και για την προστασία του παιδιού από όλες τις μορφές σωματικής και ψυχικής βίας, κακοποίησης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης,

Τέλος, ζητάει από όλα τα κράτη να συνεχίσουν να συνεργάζονται και να βοηθούν την Ειδική Εισηγήτρια για το δικαίωμα στην εκπαίδευση.

Η απόφαση αυτή υιοθετήθηκε χωρίς ψηφοφορία.

Απόφαση πρωτοβουλίας της Πορτογαλίας σχετικά με το ζήτημα της πραγματοποίησης σε όλες τις χώρες των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων. Την απόφαση αυτή συγκαταστάθηκε η Ελλάδα, καθώς και άλλοι εταίροι. Αμφιλεγόμενο θέμα της απόφασης αυτής ήταν η προώθηση προαιρετικού πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα και η θεσμοθέτηση ομάδας εργασίας για την επεξεργασία του, στα πλαίσια της 59ης Συνόδου της Ε.Α.Δ. Η ΕΕ είναι διχασμένη ως προς το θέμα αυτό. Ορισμένοι εταίροι τάσσονται υπέρ της προώθησής του, ενώ άλλοι εναντιώνονται.

Η Πορτογαλία, υπό την πίεση ορισμένων εταίρων και τρίτων χωρών, τροποποίησε τις επίμαχες παραγράφους Έτσι ο ανεξάρτητος Εμπειρογνώμων, του οποίου η θητεία ανανεώνεται για ένα ακόμη χρόνο καλείται να ασχοληθεί με τη φύση και το εύρος των υποχρεώσεων των κρατών μερών στη Σύμβαση αυτή, την αγωγιμότητα των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών δικαιωμάτων, τα οφέλη και την πρακτικότητα ενός μηχανισμού που να δέχεται πρόσφυγες, με το θέμα της συμπληρωματικότητας διαφόρων μηχανισμών κ.ά. Ζητείται επίσης από κυβερνήσεις, ΜΚΟ, συμπεριλαμβανομένων των εξειδικευμένων οργανισμών των Ηνωμένων Εθνών, να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους στα θέματα αυτά στον ανεξάρτητο Εμπειρογνώμονα.

Η Ομάδα Εργασίας θα εξετάσει διάφορες επιλογές σχετικά με την επεξεργασία του πρωτοκόλλου. Η απόφαση αυτή υιοθετήθηκε χωρίς ψηφοφορία.

Απόφαση πρωτοβουλίας της Κούβας σχετικά με το δικαίωμα στη διατροφή. Μεταξύ των νέων στοιχείων της απόφασης ήταν η παράγραφος 3 του διατακτικού, η οποία αναφερόταν σε στατιστικά στοιχεία, όσον αφορά τα άτομα που υποσιτίζονται, τα οποία είναι 815 εκατομμύρια και τα άτομα που πεθαίνουν κάθε χρόνο από την πείνα, κυρίως στις αναπτυσσόμενες χώρες, τα οποία είναι 35 εκατομμύρια, τα περισσότερα από αυτά γυναίκες και παιδιά.

Αν και η ΕΕ δεν αμφισβήτησε τα στοιχεία, ζήτησε όμως να τροποποιηθεί το δεύτερο τμήμα της παραγράφου που αφορούσε αξιολογικές κρίσεις του Ειδικού Εισηγητή για το θέμα αυτό. Το τμήμα αυτό της παραγράφου τονίζει ότι όλα αυτά συμβαίνουν σε έναν κόσμο που «ξεχειλίζει από πλούτη και ήδη παράγει αρκετή τροφή για να θρέψει τον πληθυσμό όλου του κόσμου». Η Κούβα δέχθηκε να απαλείψει την φράση «ξεχειλίζει από πλούτη» δεν έκανε δεκτό όμως το αίτημα της ΕΕ να ενταχθεί η παράγραφος αυτή στο προοίμιο, λόγω περιεχομένου.

Επίσης, σε παράγραφο που προσέθεσε στο κείμενο το Ιράν, η οποία προσκαλεί τους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς και αναπτυξιακούς θεσμούς, καθώς και σχετικούς εξειδικευμένους οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών και Ταμεία, να δώσουν προτεραιότητα και χρηματοδότηση για την εξάλειψη της πείνας και της ανασφάλειας της

διατροφής, η ΕΕ πρόσθεσε την λέξη «απαραίτητη» πριν από την λέξη χρηματοδότηση.

Η απόφαση αυτή ενθαρρύνει όλες τις χώρες να κάνουν βήματα με στόχο την προοδευτική πραγματοποίηση του δικαιώματος σε διατροφή. Επίσης, καλωσορίζει την εργασία της επιτροπής για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα γύρω από το θέμα αυτό, ειδικότερα δε τη Γενική Παρατήρηση αριθ. 12 (1999) που αφορά το δικαίωμα σε επαρκή διατροφή, και επιβεβαιώνει την άρρηκτη σύνδεση του δικαιώματος αυτού με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και την κοινωνική δικαιοσύνη. Επιβεβαιώνει, επίσης, ότι το δικαίωμα αυτό είναι απαραίτητο για την πραγματοποίηση άλλων ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Απαιτεί την υιοθέτηση κατάλληλων οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών πολιτικών, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο με στόχο την εξάλειψη της φτώχειας και την εξασφάλιση όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων για όλους.

Την απόφαση αυτή, η οποία υιοθετήθηκε χωρίς ψηφοφορία συγκληδεμόνευσε η Ελλάδα και άλλοι εταίροι.

Απόφαση πρωτοβουλίας της Κούβας για την προώθηση της απόλαυσης των πολιτιστικών δικαιωμάτων από κάθε άτομο και σεβασμό για τις διαφορετικές πολιτιστικές ταυτότητες.

Η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο υποστήριξαν ότι η απόφαση αυτή επικεντρώνεται στη συνεργασία μεταξύ κρατών και όχι στα πολιτιστικά δικαιώματα των ατόμων και στην υποχρέωση των κρατών να τα προστατεύουν και επομένως δεν αποτελεί αντικείμενο της ΕΑΔ. Η απόφαση αυτή αρχικά επιδίωκε τη θέσπιση Ειδικού Εισηγητού με όρους εντολής αρκετά ασαφείς. Η Κούβα όμως δεν επέμεινε στο θέμα αυτό και τροποποίησε την σχετική παράγραφο, ζητώντας από την Ύπατο Αρμοστή των ΑΔ να διαβουλευθεί για το θέμα αυτό με κράτη, διακυβερνητικούς και μη οργανισμούς. Η απόφαση ζητούσε επίσης την επιστροφή της πολιτιστικής κληρονομιάς στις χώρες προέλευσης της, θέμα που χαρακτηρίστηκε θετικό από την ΕΕ. Επίσης, αναφέρεται στις αρνητικές επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης όσον αφορά την πολιτιστική ομοιογενοποίηση.

Η Γαλλία υποστήριξε ότι η ουσία της απόφασης, όσον αφορά το δικαίωμα στην διαφορετικότητα είναι θετική και θα πρέπει να ενισχυθεί, αλλά δεν δέχθηκε, όπως και όλοι οι εταίροι, ότι η προώθηση και η προστασία της πολιτιστικής ταυτότητας αποτελεί ζωτικό στοιχείο για την ουσιαστική εξασφάλιση του δικαιώματος των λαών στην αυτοδιάθεση.

Η ΕΕ υποστήριξε ότι τα ΑΔ δεν αφορούν λαούς, αλλά άτομα. Γι' αυτό ζήτησε απόφαση από τον τίτλο της απόφασης, αλλά σε άλλα σημεία αυτής, της αναφοράς στην πολιτιστική ταυτότητα των λαών. Επίσης ζήτησε απόφαση παραγράφου που προωθούσε την ιδέα της πολιτιστικής σχετικότητας όσον αφορά την εφαρμογή των ΑΔ.

Η ΕΕ υποστήριξε ότι το κείμενο προωθεί μια στατική εικόνα της κοινωνίας και δεν λαμβάνει υπόψη τις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες και τις ανάγκες των μεταναστών.

Η απόφαση αυτή υιοθετήθηκε χωρίς ψηφοφορία.

Απόφαση πρωτοβουλίας της Γαλλίας με τίτλο «Ανθρώπινα δικαιώματα και απόλυτη φτώχεια». Στην απόφαση αυτή οι αδέσμευτοι πρόσθεσαν το προσφιλές τους θέμα, δηλαδή παράγραφο η οποία ζητάει από τα κράτη, αλλά και από τον ιδιωτικό τομέα και τους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή ατόμων και ομάδων που έχουν υποφέρει από φυλετισμό, φυλετικές διακρίσεις και ξενοφοβία, στη λήψη αποφάσεων στον οικονομικό και πολιτιστικό τομέα.

Τροποποίησαν επίσης παράγραφο που αναφερόταν στην πολιτική δέσμευση ως απαραίτητη προϋπόθεση την εξάλειψη της φτώχειας, ώστε να λάβει υπόψη και άλλες παραμέτρους, όπως την κοινωνική δικαιοσύνη. Η απόφαση αυτή υιοθετήθηκε χωρίς ψηφοφορία και συγκληδεμο-νεύθηκε από την Ελλάδα και άλλους εταίρους

Με την απόφαση αυτή ανανεώνεται η ηγεσία της ανεξαρτήτου Εμπειρογνώμονος για το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της φτώχειας.

Μεταξύ άλλων ζητείται από την ανεξάρτητη Εμπειρογνώμονα ν' αξιολογήσει τη σχέση μεταξύ προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εξάλειψης της φτώχειας και να συνεχίσει κατά τις διαβουλεύσεις της με άτομα που ζουν στη φτώχεια ν' αναπτύσσει τις ικανότητές τους να μπορούν να εκφράζονται και να οργανώνονται.

Απόφαση πρωτοβουλίας της Βραζιλίας για το δικαίωμα καθενός να απολαμβάνει το υψηλότερο δυνατό επίπεδο σωματικής και ψυχικής υγείας.

Η απόφαση αυτή, η οποία κυκλοφόρησε για πρώτη φορά κατά την 58η Σύνοδο της ΕΑΔ επιδιώκει τη δημιουργία Ειδικού Εισηγητή για τα θέματα αυτά. Η Αυστραλία, ο Καναδάς, η Ελβετία και ορισμένοι εταίροι δεν αντιμετώπισαν θετικά τη δημιουργία του νέου αυτού μηχανισμού με το επιχείρημα ότι θα επικάλυπτε τις δραστηριότητες άλλων οργάνων, όπως των συμβατικών, και ότι αρμοδιότητα στα θέματα υγείας είχε η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (ΠΟΥ).

Η Βραζιλία υποστήριξε ότι τα συμβατικά όργανα εξετάζουν τις εκθέσεις κρατών σε τακτά χρονικά διαστήματα και μόνο αυτών που έχουν κυρώσει τις σχετικές Συμβάσεις. Ο Ειδικός Εισηγητής θα εξετάζει το θέμα της υγείας ανά τον κόσμο, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου, και θα οργανώνει αποστολές σε χώρες. Επί πλέον, η ΠΟΥ, δεν ασχολείται με θέματα ΑΔ, αν και ο Εισηγητής θα πρέπει να συνεργάζεται στενά με τον οργανισμό αυτό. Η ΕΕ ενσωμάτωσε πάντως στο κείμενο παράγραφο η οποία ζητάει από τον Ειδικό Εισηγητή να αποφύγει οποιαδήποτε επικάλυψη της εργασίας του με τις αρμοδιότητες άλλων διεθνών οργάνων, στον τομέα της υγείας.

Σημείο 12 ημερησίας διάταξης. Ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών και γυναικεία διάσταση.

Στα πλαίσια του σημείου αυτού υιοθετήθηκαν χωρίς ψηφοφορία οι εξής αποφάσεις:

Απόφαση πρωτοβουλίας της Χιλής και του Καναδά για την ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών σε όλο το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών. Την

απόφαση αυτή υποστήριξε η Ελλάδα καθώς και άλλοι εταίροι.

Απόφαση για τη διακίνηση των γυναικών, πρωτοβουλίας των Φιλιππίνων.

Η απόφαση αυτή καλεί μεταξύ άλλων τις κυβερνήσεις να λάβουν μέτρα για ν' αντιμετωπίσουν τους γενεσιουργούς παράγοντες της διακίνησης γυναικών και κοριτσιών, ειδικότερα την πορνεία, την αναγκαστική εργασία και τους αναγκαστικούς γάμους.

Καλεί επίσης τις κυβερνήσεις να ποινικοποιήσουν την διακίνηση γυναικών και παιδιών και να διασφαλίσουν την προστασία και βοήθεια των θυμάτων.

Παροτρύνει τις κυβερνήσεις να εξετάσουν το θέμα της υπογραφής και της κύρωσης της Σύμβασης για το διεθνικά οργανωμένο έγκλημα και τα πρωτόκολλα αυτής. Να προβούν σε καμπάνιες πληροφόρησης για τις ευκαιρίες, τους περιορισμούς και τα δικαιώματα, σε περίπτωση μετανάστευσης και να εκπαιδεύσουν τα όργανα της τάξης καθώς και άλλους σχετικούς φορείς, όσον αφορά την πρόληψη του φαινομένου. Η απόφαση αυτή την οποία συγκληδεμόνευσε η Ελλάδα, καθώς και άλλοι εταίροι υιοθετήθηκε χωρίς ψηφοφορία.

Απόφαση για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών, πρωτοβουλίας του Καναδά.

Στην απόφαση αυτή δίνεται ορισμός της βίας κατά των γυναικών και τονίζεται ότι αυτή συνιστά παραβίαση των δικαιωμάτων και βασικών ελευθεριών των γυναικών.

Η απόφαση αυτή επισημαίνει μεταξύ άλλων ότι η βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών προκαλεί επιπτώσεις στη σωματική, ψυχική και αναπαραγωγική υγεία τους και ενθαρρύνει τα κράτη να διασφαλίσουν ότι οι γυναίκες έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και σε ιατρικό προσωπικό που έχει εκπαιδευθεί να αντιμετωπίζει τις ανάγκες όσων έχουν υποστεί βία.

Επίσης, η βία κάνει τις γυναίκες περισσότερο τρωτές στο HIV/AIDS.

Η απόφαση ζητάει εφαρμογή σχεδίων δράσεων για την εξάλειψη της βίας και υποστήριξη σχετικών πρωτοβουλιών γυναικείων οργανώσεων. Προσπάθειες για συνειδητοποίηση του φαινομένου, ειδικότερα σε ό,τι αφορά το ρόλο των ανδρών στην πρόληψη και εξάλειψη του φαινομένου.

Καλωσορίζει την συμπερίληψη των εγκλημάτων λόγω φύλου στο Καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου, όπως και στο Ειδικό Δικαστήριο της Σιέρα Λεόνε.

Επίσης καλωσορίζει τις προσπάθειες για την εξάλειψη της ατιμωρησίας για τη βία εναντίον των γυναικών σε καταστάσεις ενόπλων συγκρούσεων.

Καλεί τα κράτη να συμπεριλάβουν στην εκπαίδευση των μελών των ειρηνευτικών επιχειρήσεων θέματα βίας κατά των γυναικών και να συμπεριλάβουν τη γυναικεία διάσταση στις μεταναστευτικές τους πολιτικές και στις πολιτικές ασύλου.

Επίσης ζητάει από όλα τα κράτη να συνεργασθούν και να βοηθήσουν την Ειδική Εισηγήτρια για τα θέματα βίας κατά των γυναικών.

Η απόφαση αυτή την οποία συγκληδεμόνευσε η

Ελλάδα, καθώς και άλλοι εταίροι υιοθετήθηκε χωρίς ψηφοφορία.

Σημείο 11 ημερήσιας διάταξης: Ατομικά και πολιτικά δικαιώματα

Η τάση που προϋπήρχε σε προηγούμενες συνόδους της ΕΑΔ να ψηφίζονται οι αποφάσεις για τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα, λόγω τροπολογιών που κατέθεταν οι αδέσμευτοι(ενώ στο παρελθόν οι αποφάσεις αυτές υιοθετούντο ομόφωνα) συνεχίστηκε και φέτος πολύ πιο έντονα.

Αναφερόμαστε χαρακτηριστικά στις εξής αποφάσεις:

Απόφαση για εξωδικαστικές, συνοπτικές και αυθαίρετες εκτελέσεις, πρωτοβουλίας της Σουηδίας, την οποία συγκληδεμόνευσαν και οι 15 και η οποία υιοθετήθηκε με ψηφοφορία.

Το Πακιστάν ζήτησε εκ μέρους της Ισλαμικής Διάσκεψης, να απαλειφθούν οι λέξεις «σεξουαλικός προσανατολισμός» από δύο παραγράφους του διαδικαστικού, ενώ η Σαουδική Αραβία ζήτησε ονομαστική ψηφοφορία επί του θέματος.

Η πρόταση του Πακιστάν απορρίφθηκε με 15 ψήφους υπέρ, 28 κατά και 9 αποχές. Η απόφαση υιοθετήθηκε με 36 ψήφους υπέρ, 2 κατά και 14 αποχές.

Απόφαση πρωτοβουλίας της Δανίας για τα βασανιστήρια και άλλη σκληρή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία. Την απόφαση αυτή συγκληδεμόνευσαν και οι 15.

Η Κούβα υπέβαλε τροπολογίες οι οποίες αφορούσαν συλλογικές μορφές τιμωρίας, όπως έλλειψη τροφής, νερού, φαρμάκων, ιατρικής φροντίδας, οι οποίες επηρεάζουν την ζωή και την υγεία των ατόμων, σε οποιοδήποτε χρόνο και τόπο, και απαγορεύονται από το Διεθνές Δίκαιο.

Τελικώς, η Κούβα απέσυρε τις τροπολογίες της για να επαναφέρει το θέμα του χρόνου, όπως δήλωσε. Η Κούβα κατέθεσε και άλλες τροπολογίες οι οποίες ασκούν κριτική στο έργο του Ειδικού Εισηγητή, όσον αφορά την πληροφόρηση για περιπτώσεις βασανιστηρίων, «η οποία θα πρέπει να εμπίπτει στα πλαίσια της εντολής του». Οι τροπολογίες αυτές δεν έγιναν δεκτές. Η Ιαπωνία και οι ΗΠΑ ζήτησαν χωρίς επιτυχία απάλειψη της παραγράφου 12 του διατακτικού που ζητάει από τις κυβερνήσεις να λάβουν νομικά και άλλα μέτρα, για να εμποδίσουν και να απαγορεύσουν την παραγωγή, το εμπόριο, την εξαγωγή και την χρήση υλικού για βασανιστήρια. Η απόφαση αυτή υιοθετήθηκε χωρίς ψηφοφορία.

Απόφαση καναδικής πρωτοβουλίας για το δικαίωμα στην ελευθερία γνώμης και έκφρασης. Την απόφαση αυτή συγκληδεμόνευσαν και οι 15.

Η απόφαση είχε ορισμένα νέα στοιχεία από την έκθεση του Ειδικού Εισηγητή τα οποία δημιούργησαν πολλά προβλήματα σε ορισμένες αντιπροσωπείες των αναπτυσσομένων χωρών, όπως η παράγραφος 13 του διατακτικού, που καλεί τις κυβερνήσεις να απέχουν από την επιβολή περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία πληροφόρησης και ιδεών και να διασφα-

λίσουν την ανεξαρτησία των ΜΜΕ από κυβερνητικές επιρροές.

Η Κούβα αντέδρασε με τροπολογίες, ζητώντας τη μεταφορά τεχνολογιών στις αναπτυσσόμενες χώρες και την υιοθέτηση κανόνων κατά της συγκέντρωσης της ιδιοκτησίας των ΜΜΕ, αναφορά στη Διάσκεψη του Durban, θεσμοθέτηση μεγαλύτερης ισορροπίας και αμοιβαιότητας στη διεθνή διακίνηση πληροφορήσης, σεβασμό στην ελευθερία έκφρασης των ατόμων που διαδηλώνουν ειρηνικά κατά των αρνητικών επιπτώσεων της παγκοσμιοποίησης και καταδίκη των περιπτώσεων καταστολής που έλαβαν χώρα σε ορισμένα κράτη για το θέμα αυτό.

Οι τροπολογίες της Κούβας δεν έγιναν δεκτές από τους υποστηρικτές της απόφασης. Γι' αυτό ορισμένες από αυτές κυκλοφόρησαν ως έγγραφο.

Αντίθετα, τροπολογία της Αργεντινής, ως εκπροσώπου του Grupo, έγινε δεκτή, γιατί θα διευκόλυνε τη συγκληδεμόνευση της απόφασης από μέλη της ομάδος αυτής. Η τροπολογία αυτή είχε ως εξής: Αναγνωρίζοντας τη θετική συμβολή της άσκησης του δικαιώματος της ελευθερίας έκφρασης, ειδικότερα από τα ΜΜΕ και τις νέες τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένου του Internet, στον αγώνα κατά του φυλετισμού, των φυλετικών διακρίσεων, της ξενοφοβίας, αλλά εκφράζοντας ανησυχία για την προώθηση από ορισμένα ΜΜΕ ψευδών εικόνων ή αρνητικών στερεότυπων που αφορούν τρωτά άτομα ή ομάδες. Υπάρχει επίσης αναφορά στη χρήση νέων τεχνολογιών για σκοπούς που είναι αντίθετοι στο σεβασμό των ανθρωπίνων αξιών. Τελικώς, η Κούβα απέσυρε το έγγραφο με τις τροπολογίες της και η απόφαση υιοθετήθηκε χωρίς ψηφοφορία.

Την τελευταία στιγμή το Πακιστάν ζήτησε την ενσωμάτωση δύο τροπολογιών στην απόφαση.

Στην παράγραφο 8 του προοιμίου, η οποία εκφράζει σοβαρή ανησυχία για όλες τις επιθέσεις σε θρησκευτικούς τόπους και τόπους προσκυνημάτων, συμπεριλαμβανομένης της καταστροφής κειμηλίων και μνημείων, ζήτησε να προστεθεί στο τέλος της η φράση «ειδικότερα, όταν αυτό συμβαίνει με τη σιωπηρή ή ρητή έγκριση της κυβέρνησης και των αρχών εφαρμογής του νόμου».

Στην παράγραφο 4β του διατακτικού, η οποία ζητά από τα κράτη να διασφαλίσουν ότι κανείς στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας τους δεν θα στερηθεί το δικαίωμα στη ζωή εξ αιτίας της θρησκείας ή της πίστης του ή θα υποβληθεί σε βασανιστήρια ή σε αυθαίρετη σύλληψη ή κράτηση για το λόγο αυτό και να φέρουν στη δικαιοσύνη όλους τους δράστες παραβιάσεων ΑΔ, ζήτησε να προστεθεί στο τέλος αυτής η φράση «ειδικότερα άτομα ή ομάδες που δρουν με την έγκριση ή συγκατάθεση ατόμων υπό την επίσημη ιδιότητα τους».

Οι τροπολογίες αυτές δεν έτυχαν της υποστήριξης των συγκληδεμόνων, διότι δημιουργούσαν, μια ιεραρχία δραστών και έτσι το Πακιστάν αναγκάστηκε να τις αποσύρει.

Απόφαση πρωτοβουλίας της Αλγερίας για τα

ανθρώπινα δικαιώματα και την τρομοκρατία. Η ΕΕ υπέβαλε πολλές τροπολογίες, με στόχο να εναρμονίσει το κείμενο με τις θέσεις της περί τρομοκρατίας όπως π.χ. «ότι ο αγώνας κατά της τρομοκρατίας πρέπει να είναι συμβατός με το διεθνές δίκαιο και τις υποχρεώσεις των κρατών που απορρέουν από το ανθρωπιστικό δίκαιο και το διεθνές δίκαιο ανθρωπίνων δικαιωμάτων».

Παρά το γεγονός ότι η Αλγερία έκανε δεκτές αρκετές από τις λοιπές τροπολογίες της ΕΕ δεν κατέστη δυνατό να επιτευχθεί ομοφωνία λόγω της παραγράφου 23 του προοιμίου, η οποία εκφράζει ανησυχία σχετικά με σοβαρές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τρομοκρατικές ομάδες και η οποία βρίσκεται σε πλήρη αντίθεση με τις θέσεις της ΕΕ, που δεν δέχεται ότι οι τρομοκρατικές πράξεις συνιστούν παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ΕΕ ζήτησε ονομαστική ψηφοφορία. Η απόφαση υιοθετήθηκε με 32 ψήφους υπέρ και 21 αποχές (ΕΕ, Πολωνία, Τσεχία, Κροατία, Χιλή, Γουατεμάλα, Αργεντινή, Ουρουγουάη, Αρμενία, Καναδάς, Ιαπωνία, Συρία, Κορέα).

Όσον αφορά το θέμα της τρομοκρατίας, οι ΜΚΟ με την υποστήριξη της Υπάτου Αρμοστού Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κυκλοφόρησαν κείμενο σχετικά με την προστασία των ΑΔ κατά τη αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, με στόχο την προώθηση σχετικής απόφασης από ενδιαφερόμενες αντιπροσωπίες.

Τελικώς, την πρωτοβουλία αυτή ανέλαβε το Μεξικό, υπό το σημείο 17: «Προώθηση και προάσπιση των ΑΔ».

Αρχικά ορισμένοι εταίροι είχαν αντιρρήσεις όσον αφορά το διορισμό ανεξάρτητου Εμπειρογνώμονα που ζητούσαν οι ΜΚΟ. Ο Εμπειρογνώμων θα ανέλυε τις επιπτώσεις μέτρων, νόμων και πρακτικών κατά της τρομοκρατίας, θα έδινε βοήθεια και συμβουλές, θα πρότεινε συστάσεις και κατευθυντήριες αρχές σε κράτη, θα αντλούσε από την εργασία, εμπειρία και αποφάσεις συμβατικών οργάνων και ειδικών διαδικασιών και θα ζητούσε πληροφόρηση από διάφορες πηγές, συμπεριλαμβανομένων κυβερνήσεων, διεθνών οργανισμών και ΜΚΟ. Υπό την πίεση της ΕΕ η απόφαση τροποποιήθηκε, ώστε να ζητάει από την Υπάτο Αρμοστή ΑΔ να εξασφαλίσει την καθοδήγηση αυτή.

Η ΕΕ αποφάσισε να συγκληδεμονεύσει την απόφαση, ενώ οι ΗΠΑ και η Αλγερία αντιτάχθηκαν. Η πρώτη ζήτησε απόσυρση της απόφασης, και εάν αυτό δεν ήταν δυνατό, ζήτησε να εστιασθεί η απόφαση στη συλλογή πληροφορήσης από την ΕΑΔ, μέσω ερωτηματολογίου, το οποίο να σταλεί σε κράτη και διεθνείς οργανισμούς, όσον αφορά τις πρακτικές που ακολουθούν για την προστασία των ΑΔ κατά την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας. Τα αποτελέσματα θα έπρεπε να υποβληθούν, υπό μορφή έκθεσης, στην 59η Σύνοδο της ΕΑΔ.

Η δεύτερη ζήτησε την ενσωμάτωση τροπολογίας τελείως αντίθετης με τις θέσεις της ΕΕ που αναφέρεται στις σοβαρές παραβιάσεις ΑΔ από τρομοκρατικές ομάδες. Οι προσπάθειες της ΕΕ για εξεύρεση συνεναιτικής

διατύπωσης απέβησαν άκαρπες. Έτσι το Μεξικό αναγκάστηκε να αποσύρει την απόφασή.

Απόφαση για περαιτέρω μέτρα για την προώθηση και ενδυνάμωση της δημοκρατίας, πρωτοβουλίας του Περού, την οποία συγκληδεμόνευσαν και οι 15.

Η απόφαση αυτή βασίζεται σε πρωτοβουλία που έχουν ξεκινήσει οι ΗΠΑ προ ολίγων ετών, εκτός του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών, με οργάνωση Διασκέψεων για το θέμα της Δημοκρατίας. Η πιο πρόσφατη έγινε στην Πολωνία και υιοθέτησε και σχετική Διακήρυξη. Οι ΗΠΑ και ο Καναδάς υπέβαλαν αρκετές τροπολογίες, προκειμένου να βελτιωθεί η γλώσσα του κειμένου. Πάντως, η πολιτιστική σχετικότητα στην οποία γίνεται αναφορά στην παράγραφο 5 του προοιμίου, η οποία αναγνωρίζει ότι ο κανόνας δικαίου και οι δημοκρατικοί θεσμοί μπορούν να συνυπάρχουν με ποικιλία φιλοσοφικών ιδεών και πεποιθήσεων και κοινωνικών, πολιτιστικών και θρησκευτικών παραδόσεων, δεν απαλειφθηκε, τελικά, παρά τις πιέσεις του Καναδά και της ΕΕ προκειμένου, να διευκολυνθεί η υποστήριξη της απόφασης αυτής από τους αδέσμευτους. Η Κούβα υπέβαλε τροπολογίες τις οποίες απέσυρε, εκτός από δύο, για τις οποίες ζήτησε ονομαστική ψηφοφορία.

Η πρώτη τροπολογία ζητάει την προσθήκη νέας παραγράφου του προοιμίου, η οποία αναγνωρίζει ότι η δημοκρατία δεν είναι συμβατή με την κατάσταση ανθρώπων οι οποίοι ζουν κάτω από αποικιοκρατία ή άλλες μορφές ξένης κυριαρχίας ή κατοχής, αφού για τους λαούς αυτούς η δημοκρατία υπονομεύεται δραματικά και τα ανθρώπινα δικαιώματα παραβιάζονται συστηματικά. Η παράγραφος αυτή απορρίφθηκε με 22 ψήφους υπέρ, 25 κατά (ΕΕ, Καναδάς, Ιαπωνία, Τσεχία, Πολωνία, Κροατία, Αργεντινή, Βραζιλία, Χιλή, Κόστα Ρίκα, Ισημερινός, Γουατεμάλα, Περού, Μεξικό, Ουρουγουάη, Κορέα) και 6 αποχές (Ινδία, Νιγηρία, Σαουδική Αραβία, Σενεγάλη, Βενεζουέλα, Σιέρα Λεόνε).

Η δεύτερη τροπολογία ζητάει την απάλειψη της παραγράφου 5 του διατακτικού, η οποία καλωσορίζει την υιοθέτηση από διάφορες περιφερειακές και υποπεριφερειακές οργανώσεις και πρωτοβουλίες, θεσμικών κανόνων και δομών που αναγνωρίζουν τη σχέση αλληλεξάρτησης μεταξύ δημοκρατίας και προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως και την υιοθέτηση μηχανισμών με στόχο την προώθησή της, την πρόληψη καταστάσεων που επηρεάζουν ή απειλούν δημοκρατικούς θεσμούς, την εφαρμογή μέτρων για τη συλλογική προάσπιση της δημοκρατίας σε περίπτωση σοβαρής διατάραξης ή διάλυσης του δημοκρατικού συστήματος. Η απάλειψη της παραγράφου αυτής απορρίφθηκε με 9 ψήφους υπέρ, 37 κατά και 7 αποχές (Κένυα, Ρωσία, Σαουδική Αραβία, Μπαχρέϊν, Σιέρα Λεόνε, Ζάμπια, Σουαζιλάνδη).

Η απόφαση υιοθετήθηκε στο σύνολο της με 43 ψήφους υπέρ και 9 αποχές (Κίνα, Κούβα, Λιβύη, Σαουδική Αραβία, Σιέρα Λεόνε, Σουδάν, Σουαζιλάνδη, Συρία, Βιετνάμ).

Η Κίνα και η Κούβα, σε επεξήγηση της ψήφου μετά την ψηφοφορία δήλωσαν ότι κάθε χώρα έχει το δικαίωμα να επιλέγει το δικό της μοντέλο δημοκρατίας, Η απόφαση αυτή δεν αναγνωρίζει την ποικιλία δημοκρατικών συστημάτων που υπάρχει, η οποία βασίζεται σε διάφορους οικονομικούς, πολιτιστικούς και κοινωνικούς παράγοντες. Η Λιβύη υπεστήριξε ότι στην απόφαση γίνεται αναφορά στην καλή διακυβέρνηση, έννοια για την οποία δεν υπάρχει ομοφωνία. Επίσης, αποτελεί προσπάθεια επέμβασης στα εσωτερικά των κρατών.

Σημαντικό επίτευγμα της Συνόδου υπήρξε η υιοθέτηση **απόφασης, πρωτοβουλίας της Κόστα Ρίκα, σχετική με το προαιρετικό πρωτόκολλο στη «Σύμβαση για τα βασανιστήρια και άλλη σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία».**

Την απόφαση αυτή συγκληδεμόνευσαν και οι 15.

Το πρωτόκολλο θεσμοθετεί σύστημα επισκέψεων σε φυλακές από ανεξάρτητο διεθνές όργανο, αλλά και από εθνικά όργανα, με αντικείμενο την πρόληψη των βασανιστηρίων και άλλης σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας.

Οι χώρες που ήταν αντίθετες στο πρωτόκολλο κατέβαλαν κάθε δυνατή προσπάθεια, προκειμένου να εμποδίσουν την υιοθέτηση του. Η Κούβα υπέβαλε τροπολογίες προς τη κατεύθυνση αυτή, προτείνοντας την ανανέωση για ένα χρόνο της εντολής της ομάδας εργασίας, η οποία και θα πρέπει να υποβάλει έκθεση κατά το προσεχές έτος στην Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Πολλές χώρες υποστήριξαν ότι οι τροπολογίες αυτές συνιστούν νέα πρόταση και θα πρέπει να ψηφισθούν μετά την υιοθέτηση του ψηφίσματος της Κόστα Ρίκα. Η Κούβα, φοβούμενη μήπως υιοθετηθεί αυτή η προσέγγιση, απέσυρε τις τροπολογίες και υπέβαλε πρόταση για μη λήψη απόφασης.

Τα επιχειρήματα όσων υποστήριξαν την πρόταση για μη λήψη απόφασης ήταν η ανάγκη περισσότερου χρόνου για διαβουλεύσεις, προκειμένου η ομάδα εργασίας να καταλήξει σε συμφωνία (Σ. Αραβία, Ινδία, Αλγερία, Ρωσία, Λιβύη, Αργεντινή). Οι Δυτικές χώρες, αλλά και η Βενεζουέλα και η Γουατεμάλα, υποστήριξαν ότι ένας χρόνος είναι λίγος, προκειμένου η ομάδα να καταλήξει σε συμφωνία, αφού δεν κατορθώθηκε αυτό επί δέκα συναπτά έτη.

Τελικώς, η πρόταση για μη λήψη απόφασης απερρίφθη με 28 ψήφους κατά (ΕΕ, Καναδάς, Αργεντινή, Βραζιλία, Χιλή, Γουατεμάλα, Μεξικό, Περού, Ουρουγουάη, Βενεζουέλα, Κροατία, Τσεχία, Πολωνία, Μπουρούντι, Σενεγάλη, Σιέρα Λεόνε, Ν. Αφρική, Αρμενία), 21 υπέρ (Κίνα, Κούβα, Ινδία, Ινδονησία, Ιαπωνία, Λιβύη, Πακιστάν, Νιγηρία, Κορέα, Ρωσία, Σ. Αραβία, Σουδάν, Ταϊλάνδη, Βιετνάμ) και 4 αποχές (Αλγερία, Κονγκό, Καμερούν, Κένυα).

Η απόφαση υιοθετήθηκε με 29 ψήφους υπέρ, 10 κατά και 14 αποχές.

Σημείο 6 Ημερήσιας Διάταξης: Φυλετισμός, φυ-

Λετικές διακρίσεις, Ξενοφοβία και όλες οι μορφές φυλετικών διακρίσεων.

Απόφαση πρωτοβουλίας της Νιγηρίας εκ μέρους των Αφρικανικών Κρατών, σχετικά με το ανωτέρω θέμα.

Οι διαπραγματεύσεις γύρω από το θέμα αυτό δεν κατέστη δυνατόν να καταλήξουν, αφού τα δύο από τα τρία σχέδια που υπέβαλε η Νιγηρία για συζήτηση δεν έγιναν δεκτά από την ΕΕ ως βάση διαπραγματεύσεων, με το αιτιολογικό ότι τα κείμενα αυτά προχωρούσαν πολύ πέρα από τη Διάσκεψη του Durban, όπου είχε επιτευχθεί συμβιβασμός σε πολλά σημαντικά θέματα. Η απόφαση αυτή θεσπίζει διακυβερνητική ομάδα εργασίας, προκειμένου να υποβάλει συστάσεις για την ουσιαστική εφαρμογή των κειμένων του Durban και για να προετοιμάσει συμπληρωματικές διεθνείς αρχές για την ενδυνάμωση των διεθνών κειμένων κατά του φυλετισμού και των φυλετικών διακρίσεων.

Επιπλέον, δημιουργείται ομάδα εργασίας από 5 ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες από λαούς αφρικανικής καταγωγής, οι οποίοι διορίζονται από τον Πρόεδρο της 58ης Συνόδου της ΕΑΔ, με βάση το κριτήριο της ισότιμης γεωγραφικής κατανομής, προκειμένου να συνεδριάσουν για 5 ημέρες πριν από την 59η Σύνοδο της Επιτροπής. Εντολή της ομάδος αυτής είναι να μελετήσει τα προβλήματα φυλετικών διακρίσεων που αντιμετωπίζουν οι λαοί αφρικανικής καταγωγής, να υποβάλει συστάσεις για την επεξεργασία και εφαρμογή μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της πρότασης για μηχανισμό παρακολούθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των λαών αυτών, και να επεξεργασθεί ειδικά προγράμματα για βελτίωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους, καθώς και χρηματοδότησης των προγραμμάτων αυτών.

Επίσης θεσπίζεται εθελοντικό ταμείο για την ουσιαστική εφαρμογή των κειμένων του Durban, ειδικότερα στις αναπτυσσόμενες χώρες, αλλά και για τη συμμετοχή λαών αφρικανικής καταγωγής από αναπτυσσόμενες χώρες, ΜΚΟ και εμπειρογνώμωνων στην ομάδα εργασίας των λαών αφρικανικής καταγωγής και για την υποστήριξη εθνικών, περιφερειακών και διεθνών δράσεων για την αντιμετώπιση του φυλετισμού, των φυλετικών διακρίσεων και της ξενοφοβίας.

Η ΕΕ υπεστήριξε ότι η διακυβερνητική ομάδα εργασίας δεν προβλέπεται από το Durban ούτε η ΕΑΔ έχει εντολή να δημιουργήσει όργανα τα οποία να παρακολουθούν την εφαρμογή των κειμένων της Διάσκεψης αυτής.

Επίσης, τόνισε ότι δεν μπορούν να δημιουργούνται νέοι μηχανισμοί τη στιγμή που δεν έχει ξεκινήσει η λειτουργία αυτών που προβλέπονται από το Durban. Ούτε είναι η χρονική στιγμή να ξεκινήσει η επεξεργασία συμπληρωματικών νέων αρχών οι οποίες θα αποδυναμώσουν τους υφιστάμενους μηχανισμούς. Η εντολή που δίνεται σ' αυτή την ομάδα εργασίας πηγαίνει πολύ πιο πέρα από το Durban. Οι μηχανισμοί του Durban θα πρέπει να εξετάσουν τη σκοπιμότητα αυτής της ομάδας εργασίας και άλλων θεμάτων και να κάνουν προτάσεις στην ΕΑΔ.

Επομένως και η δημιουργία ενός νέου Ταμείου για την πραγματοποίηση των στόχων της ομάδας εργασίας δεν έχει την υποστήριξη της ΕΕ.

Η απόφαση αυτή υιοθετήθηκε με 37 ψήφους υπέρ, 11 κατά (ΕΕ, Καναδάς, Πολωνία) και 5 αποχές (Αρμενία, Τσεχία, Κροατία, Ιαπωνία, Κορέα).

Σημείο 13 ημερήσιας διάταξης: Δικαιώματα του παιδιού.

Απόφαση πρωτοβουλίας ΕΕ/Griulac για τα δικαιώματα του παιδιού. Η ΕΕ αρχικά υποστήριξε ότι θα ήταν σκόπιμο προκειμένου να μην διεξάγονται παράλληλες συζητήσεις αφενός στη Ν. Υόρκη, στα πλαίσια της προπαρασκευαστικής διαδικασίας για την Ειδική Σύνοδο της Γ. Συνέλευσης για τα παιδιά και αφετέρου στην Γενεύη για τα ίδια θέματα, να υιοθετήσει η ΕΑΔ διαδικαστική απόφαση.

Το Griulac όμως τάχθηκε υπέρ της προώθησης ουσιαστικής απόφασης, η οποία όμως να είναι σύντομη με το επιχείρημα ότι η απόφαση της ΕΑΔ μπορεί να εισαγάγει νέα στοιχεία, να ενημερώσει για πρόσφατα γεγονότα και να αναφερθεί σε ειδικότερα θέματα που δεν θα καλύψουν τα κείμενα της Ειδικής Συνόδου.

Τελικώς, μετά από επίπονες και μακρές διαπραγματεύσεις με τους αδέσμευτους, επήλθε συμφωνία επί του κειμένου της απόφασης

Παρέμειναν όμως τρία θέματα ανοικτά μέχρι τέλους, με τα οποία είχαν δυσκολίες οι ΗΠΑ. Η παράγραφος 2 του διατακτικού που ζητάει από τις χώρες που δεν το έχουν πράξει να εξετάσουν το θέμα της υπογραφής και κύρωσης ή προσχώρησης στη Σύμβαση. Η παράγραφος 31α του διατακτικού, που ζητάει από τις χώρες που δεν έχουν καταργήσει τη θανατική ποινή να το πράξουν με νόμο, όσο το δυνατόν πιο σύντομα, για όσους είναι κάτω των 18 ετών, κατά τον χρόνο τέλεσης του εγκλήματος. Επίσης παράγραφος υπό το κεφάλαιο της υγείας, που αναφερόταν μεταξύ άλλων στην σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία των εφήβων. Η Ισπανική Προεδρία απάλειψε την τελευταία αυτή παράγραφο, αλλά επέμεινε στις δυο άλλες. Τελικώς η απόφαση υιοθετήθηκε με ομοφωνία.

Η ανωτέρω απόφαση περιλαμβάνει τα εξής κεφάλαια:

1. Εφαρμογή της Σύμβασης για τα δικαιώματα του παιδιού.
2. Προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων του παιδιού (ταυτότητα, οικογενειακές σχέσεις, εγγραφή σε ληξιαρχεία, φτώχεια, υγεία, εκπαίδευση, βία).
3. Μη διάκριση (κορίτσια, παιδιά με αναπηρίες, παιδιά μεταναστών).
4. Προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων του παιδιού σε ιδιαίτερα δύσκολες καταστάσεις (παιδιά του δρόμου, παιδιά προσφύγων ή εκτοπισμένων, παιδική εργασία, παιδιά παραβάτες του νόμου).
5. Πρόληψη και εξάλειψη της πώλησης παιδιών, της παιδικής πορνείας και πορνογραφίας.
6. Προστασία των παιδιών που επηρεάζονται από τις ένοπλες συγκρούσεις.
7. Αποκατάσταση και κοινωνική ενσωμάτωση.